

PALKMAJA EHITAJA III

EESSÕNA

Palkmaja ehitaja III kutsestandard on asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõuete kogum töötajale esitatavatest oskustest, teadmistest ja vajalikest isikuomadustest.

Kutsestandardi kavandi koostas Metsatööstuse Kutsenõukogu juurde moodustatud puidutöötlemise töörühm koosseisus:

Kaljo Valler	Eesti Puitmajaliit
Märt Rahamägi	Eesti Puutööliit
Raivo Remmelg	füüsilisest isikust ettevõtja
Olev Kapral	Tartu Ehitus- ja Kergetööstuskool
Argo Olvik	Pärnu Kutsekeskkool
Raivo Moks	Tallinna Ehituskool
Enno Kuldkapp	AS RPM

2000.a. maikuus viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus Eesti erinevates piirkondades asuvates palkmajade ehitusega tegelevates ettevõtetes. Kokku osalesid arvamusküsitluses 14 ettevõtte esindajad.

Palkmaja ehitaja III kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskuse nõuete võrdleva analüüsiga, Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Käesolev kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Palkmaja ehitaja III kutsestandard on kooskõlastatud 6. juuni 2000. a. Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu otsusega nr. 4 ja kinnitatud 24. oktoober 2000. a. Metsatööstuse Kutsenõukogu otsusega nr. 7.

Kutsestandardis määratletud kutsekvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – kokkulepitud nõuete kogum kutse või eriala konkreettsel tasemel vajalikest oskustest, teadmistest ja isikuomadustest.

Kutsekvalifikatsioonitasemed

Algtase – kutsealaste teadmiste ja oskuste nõue puudub; tööülesanded rutiinsed, ettekirjutatud; tööülesanne juhib töötajat; vastutus kaudne.

I tase – kutsealased teadmised ja oskused on omandatud kas läbi koolituse või pidevalt töötades; töö kellegi juhendamisel; toimetulek piiritletud tööülesannetega; vastutus oma tööülesannete ulatuses.

II tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisandub vilumus; toimetulek erisuguste tööülesannetega; koostöövõime meeskonnas; vastutus tööülesannete täitmise eest.

III tase – kutsealane meisterlikkus; kutsealaste teadmiste ja oskuste edasiõpetamine; toimetulek keerukate ja vahelduvate tööülesannetega; valmisolek vastutuseks ressursside jagamise ja teiste töö eest.

IV tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisanduvad juhtimisalased teadmised, oskused ja hoiakud; toimetulek paljude keerukate ja vahelduvate tööülesannetega muutuvates olukordades; vastutus ressursside jagamise ja teiste töö eest.

V tase – majandustegevuse valdkonna teoreetiliste aluste tundmine; toimetulek mitmekesiste menetlusviiside valdamist eeldavate tööülesannetega muutuvates ja ootamatutes olukordades; suur iseseisvus, vastutus analüüsimise, diagnoosimise ning otsuste tegemise ja nende elluviimise eest.

Kutseoskusi nõuded

Üldoskused ja -teadmised – majandustegevuse valdkonnast lähtuvad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsepetsiifilised nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – kutsepetsiifilised nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

3 STATISTILISED TÄHISED

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub palkmaja ehitaja tegevus hoonete ja rajatiste ja nende osade ehituse tegevusvaldkonda, kood 452.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub palkmaja ehitaja 7.pearühma “Oskus- ja käsitöölised”, kood 7121.

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestindatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

Kutsestandardi tähis fikseeritakse pärast kutsestandardite registri pidamise põhimääruse jõustumist.

4 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONITASE

Eesti keeles:	Palkmaja ehitaja III
Inglise keele:	Log house builder III
Soome keeles::	Hirsitalon rakentaja III
Vene keeles:	Строитель деревянных домов III

5 KUTSEKIRJELDUS

Palkmaja ehitaja III ehitab tööstuslikult või käsitööna valmistatud detailidest ja/või moodulitest palkmaja. Ta teeb kõiki palkmaja ehitamisel vajaminevaid töid vastavalt projektdokumentatsioonile.

Palkmaja ehitaja III korraldab ja juhendab ehitusbrigaadi tööd ehitusplatsil, suhtleb klientide ja tööettevõtjatega ning tegeleb töö käigus tekkivate probleemide lahendamisega. Töö toimub nii sise- kui välitingimustes. Oma tegevuses juhindub ta üldtunnustatud töökultuuri põhimõtetest. Kutse eeldab normaalset füüsilist vormi, kõrgusetaluvust, koostöö-, otsustus- ja organiseerimisvõimet.

Palkmaja ehitaja III kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on vähemalt keskharidus, kutsealane kooolitus ning vähemalt kolmeaastane töökogemus palkmajade ehitamisel.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

- 6.1.1 Ehitamise üldmõisted
- 6.1.2 Pindala, ruumala, materjalikulu, materjali massi ja mahu hindamine ja arvutamine
- 6.1.3 Õigusaktid
 - 1) ehitusseadustik
 - 2) tööõigus
- 6.1.4 Töökeskkonna ohutus
 - 1) töökoha korraldamine
 - 2) ohuallikate määratlemine, nende vältimine ja kõrvaldamine
 - 3) ohutustehnilised normatiivid ehitustöödel
 - 4) pääste- ja kaitsevahendite kasutamine
 - 5) elektri- ja tuleohutus
 - 6) tellingute ja töölavade paigaldamine ja kasutamine
 - 7) esmaabi
 - 8) töötervishoid
 - 9) kemikaalidega käsitlemine
- 6.1.5 Ehitusprojekti ja tööjoonise lugemine
- 6.1.6 Ehitusalased terminid võõrkeeles
- 6.1.7 Ehitusmaterjalid
 - 1) puitmaja ehitusel kasutatavad materjalid, nende kasutusala ja omadused

- 2) puitmaja ehitusel kasutatavate materjalide vastuvõtmine, hoidmine ja säilitamine
- 6.1.8 Ehitismõõtmine
- 6.1.9 Üldandmed vundamentidest
- 6.1.10 Puitpindade töötlemine
- 6.1.11 Palkmaja ehituse kvaliteedinõuete järgimine
- 6.1.12 Sarikapeo traditsioon
- 6.1.13 Puitdetailide kinnitusmaterjalid, -viisid ja -vahendid
- 6.1.14 Katused
- 6.1.15 Palkmaja ehitusel kasutatavad tööriistad ja masinad
- 6.1.16 Teadmised troppimistöödest
- 6.1.17 Palkmaja elektri- ja tehnosüsteemid ning nende paigaldamiskohtade ettevalmistamine
- 6.1.18 Majanduse põhimõisted ja toimemehhanismid
- 6.1.19 Organisatsioonikäitumine
- 6.1.20 Klienditeenindus
- 6.1.21 Suhtlemine
- 6.1.22 Keeleoskus (vt lisa A)
 - 1) eesti keel – algtase
 - 2) üks võõrkeel – kesktase
- 6.1.23 Arvuti kasutamine – moodulid AO1, AO2, AO3, AO4, AO7 (vt lisa B)

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Teiste töötajate juhendamine
- 6.2.2 Töö korraldamine ehitusplatsil
- 6.2.3 Turunduse põhialused
- 6.2.4 Aruandluse ja asjaajamise korraldamine
- 6.2.5 Juhtimisalased teadmised ja oskused
- 6.2.6 Ehitustööde kvaliteedi hindamine
- 6.2.7 Palkkarkassi püstitamine
 - 1) palgi ühendamine vundamendiga
 - 2) palgi varamine ja tahumine
 - 3) palgi jätkamine
 - 4) palkkarkassi tihendamine
 - 5) palkkarkassi perforeerimine
 - 6) tappimine
 - 7) ukse- ja aknaavade mõõtude kontrollimine
 - 8) kahekordse vuugiisolatsiooni monteerimine
 - 9) ristmõõtude ja seinajoone otsesuse kontroll ning seinte timmimine
 - 10) ühendusdetailide paigaldamine
 - 11) poolluku paigaldamine
 - 12) palkseina vajumine ja vajumisvaru arvestamine
 - 13) tüübli (tapi) paigaldamine
 - 14) kõrvutioleva akna ja ukse paigaldamine
 - 15) samba paigaldamine
 - 16) seinte jäigastamine
 - 17) keerdoe paigaldamine
 - 18) poltide paigaldamine palkidesse
 - 19) tapp-prussi paigaldamine
 - 20) liimitud puittala paigaldamine

- 21) palkseina otste tugevdamine
- 22) tugevdusdetailide (foljaride) paigaldamine
- 23) ristnurga kinnitamine poltidega
- 24) lühinurga valmistamine
- 25) karkassi viimistlemine
- 6.2.8 Katusetööd
 - 1) katusekonstruktsiooni õhutamine
 - 2) talakonstruktsiooniga katuse ehitamine
 - 3) otsaräästa paigaldamine
 - 4) tiibräästa paigaldamine
 - 5) katuselaudise paigaldamine
 - 6) sõrestikkonstruktsiooni ehitamine
 - 7) raamkonstruktsiooni ehitamine
 - 8) palksõrestikukonstruktsiooni ehitamine
- 6.2.9 Uksed ja aknad
 - 1) uste ja akende paigaldamine
 - 2) uste ja akende lisaraamide paigaldamine
 - 3) uste ja akende piirdeliistude ja dekoratiivelementide paigaldamine
- 6.2.10 Põrandad
 - 1) soojusisolatsiooniga laud- ja parkettpõrandate ehitamine
 - 2) veranda ja terrassi põrandate ehitamine
 - 3) sauna ja pesuruumi põrandate ehitamine
 - 4) mittekõetava ruumi põrandate ehitamine
- 6.2.11 Vahelae konstruktsioonid
 - 1) palktugedega vahelae ehitamine
 - 2) pruss-, raam- ja palksõrestiktugedega vahelae ehitamine
- 6.2.12 Lisasoojustusega seinad
 - 1) aurutõkke paigaldamine
 - 2) vooderdamise tehnoloogia järgmine
- 6.2.13 Kergete vaheseinade ühendusviisid põranda, lae ja seintega
- 6.2.14 Väliskarkass-seinte vooderdamise tehnoloogia järgimine
- 6.2.15 Kivi- ja puitseinte külgnemine
 - 1) kiviseina ühendamine palkseinaga
 - 2) korstna ühendamine vahelaega
- 6.2.16 Trepid ja piirded
 - 1) sise- ja välistrepi paigaldamine
 - 2) piirete paigaldamine
- 6.2.17 Sisseseade paigaldamine
- 6.2.18 Saunakerise paigaldamine
- 6.2.19 Põranda-, lae- ja katteliistude paigaldamine
- 6.2.20 Palkmaja hooldamine

6.3 Lisaoskused ja -teadmised

- 6.3.1 Parkett-, linoleum-, vaip-, vinüül- ja muude katete paigaldamine
- 6.3.2 Ripplagede ehitamine
- 6.3.3 Müüri ladumine
- 6.3.4 Puitelementidest kaunistuste valmistamine ja paigaldamine

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne kehtivusaja lõppu.

8 KINNITAJA

Palkmaja ehitaja III kutsestandardi on kinnitanud Metsatööstuse Kutsenõukogu koosseisus:

Erik Kosenkranius
Märt Rahamägi
Olav Anton
Jüri Minjajev
Malle Kindel
Olav Kreen
Veljo Kütt
Raivo Niidas
Tanel Tang
Tiia Tali

Riigimetsa Majandamise Keskus
Mittetulundusühing Eesti Puutööliit
Eesti Metsatööstuse Liit
Eesti Metsatöötajate Ametiühing
Sotsiaalministeerium
Põllumajandusministeerium
Keskkonnaministeerium
Haridusministeerium
Majandusministeerium
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtutud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele. Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Keskmine – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS ELEMENTAARSEL TASEMEL

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL – European Computer Driving Licence) on Euroopas välja töötatud infoühiskonna tundmise ja arvutikasutuse kvalifikatsioonistandard, mis katab laiatarbe rakendustarkvara praktiliste baasoskuste taseme. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.) 7 moodulit:

- AO1 – Infotehnoloogia ja ühiskond
- AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldussüsteemid
- AO3 – Tekstitöötlus
- AO4 – Tabelitöötlus
- AO5 – Andmebaasid
- AO6 – Arvutigraafika
- AO7 – Interneti kasutamine

AO1 INFOTEHNOLOOGIA JA ÜHISKOND

1. Infotehnoloogia kasutamine
2. Eesti ja infotehnoloogia

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUSSÜSTEEMID

1. Põhimõisted ja terminid
2. Arvuti kasutamine
3. Failid ja kaustad

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Tekstitoimetid, nende formaadid ning üldised tekstiformaadid (*.txt, *.rtf)
2. Töö olemasoleva dokumendiga
3. Uue dokumendi loomine
4. Teksti ümberpaigutamine ja korrigeerimine dokumendis
5. Teksti välimuse muutmine
6. Lehekülje kujundus
7. Töö tabelitega
8. Seosed teiste dokumentide ja programmidega
9. Teksti keele määramine ja õigekeele kontroll
10. Dokumendi trükkimine

AO4 TABELTÖÖTLUS

1. Töö olemasoleva tabeliga
2. Uue tabeli loomine
3. Tabeli kujundamine
4. Andmete sorteerimine (ühe ja mitme tunnuse järgi)
5. Arvutused tabelis
6. Diagrammi loomine
7. Diagrammi parameetrite muutmine
8. Dokumendi päise ja jaluse loomine
9. Tabeli trükkimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Olemasoleva andmebaasi kasutamine
2. Uue andmebaasi loomine
3. Päringu koostamine
4. Aruannete koostamine (programmitarga e. nõustaja (Wizard) abil)
5. Andmetabel tekstitoimetis ja tema kasutamise võimalused
6. Andmete (tabeli, päringu tulemuse, aruande) eksportimine tekstifailiks (.txt, .rtf, .doc jm)

AO6 ARVUTIGRAAFIKA

1. Esitluse loomine
2. Kujundamine ja joonistamine

AO7 INTERNETI KASUTAMINE

1. Elektronkiri
2. WWW
3. Uudisgrupid
4. Listid
5. FTP